

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри обліку та аудиту
Протокол № 17 від "04 березня" 2018 р.
Зав. кафедри

 _____ Т.В.Кожухова

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 6

Розробник: Кожухова Т.В.,
доцент кафедри обліку та аудиту,
д.е.н., доцент

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності")/ вибіркова дисципліна	вибіркова для спеціальності 6.030503 "Міжнародна економіка"
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	1
Лекції, годин	4
Практичні / семінарські, годин	4
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	82
вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Мета: формування у студентів системи знань з методології, методичного й організаційно-технічного забезпечення обліку зовнішньоекономічних операцій відповідно до міжнародних та національних принципів і стандартів фінансової звітності.

Завдання: вивчення умов і механізмів проведення підприємствами зовнішньоекономічних операцій на ринках валют, товарів, послуг, інвестицій; правильного відображення в бухгалтерському обліку договірних відносин в експортно-імпортній, товарообмінній, інвестиційній та інших видах зовнішньоекономічної діяльності; організаційного й технічного забезпечення розрахунків за зовнішньоекономічними операціями з використанням сучасних методів та інструментів.

Предмет: договірні відносини між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, відображені в бухгалтерському обліку й фінансовій звітності в процесі управління та контролю.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Предмет, завдання і зміст дисципліни

Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку

Тема 3. Облік валютних коштів

Тема 4. Облік операцій з експорту

Тема 5. Облік операцій з імпорту

Тема 6. Облік зовнішньоекономічних товарообмінних (бартерних) операцій

Тема 7. Облік операцій з давальницькою сировиною

Тема 8. Облік міжнародних інвестиційних операцій

Тема 9. Облік специфічних міжнародних операцій

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (заочна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
Змістовий модуль 1. Основи і правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності					
Тема 1. Предмет, завдання і зміст дисципліни	10	-	1	-	9
Тема 2. Зовнішньоекономічні контракти й особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	10	1	-	-	9
Разом за змістовим модулем 1	20	1	1		18
Змістовий модуль 2. Особливості обліку розрахункових і зовнішньоекономічних операцій					
Тема 3. Облік валютних коштів	10	0,5	0,5	-	9
Тема 4. Облік операцій з експорту	10		1	-	9
Тема 5. Облік операцій з імпорту	10	1		-	9
Тема 6. Облік зовнішньоекономічних товарообмінних (бартерних) операцій	10	1		-	9
Тема 7. Облік операцій з давальницькою сировиною	10	0,5	0,5	-	9
Тема 8. Облік міжнародних інвестиційних операцій	9,5		0,5	-	9
Тема 9. Облік специфічних міжнародних операцій	9,5		0,5	-	10
Разом за змістовим модулем 2	70	3	3	-	64
Усього годин	90	4	4	-	82

4. Теми семінарських/практичних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
1	Семінар з виконанням практичних завдань Облік валютних коштів	2
2	Семінар з виконанням практичних завдань Облік операцій з експорту та імпорту	2
Всього		4

5. Індивідуальні завдання

1. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання запропоноване у темі 3 «Облік валютних коштів» другого розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських (практичних) занять	Кількість годин самостійної роботи	Форми самостійної роботи	Засоби діагностики
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Основи і правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності			
Змістовий модуль 1. Основи і правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності	18	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій для вивчення питань: Предмет курсу. Цілі і задачі бухгалтерського обліку міжнародних операцій. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності і порядок їх реєстрації. Нормативно-правове регулювання міжнародних операцій в Україні. Поняття зовнішньоекономічного договору (контракту) і його функції. Порядок укладання зовнішньоекономічного контракту. Відображення в бухгалтерському обліку договірних зобов'язань.</p> <p>Джерело [1; 3; 4; 8; 9; 10; 11; 12].</p> <p>2. Підготовка до поточного модульного контролю</p>	Поточний модульний контроль
Змістовий модуль 2. Особливості обліку розрахункових і зовнішньоекономічних операцій			
Змістовий модуль 2. Особливості обліку розрахункових і зовнішньоекономічних операцій	64	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій для вивчення питань: Загальні засади здійснення операцій з експорту. Особливості обліку експорту товарів, виконаних робіт і послуг. Загальні засади здійснення операцій з імпорту. Особливості обліку імпорту товарів, виконаних робіт та послуг. Поняття бартерних операцій і їх документальне оформлення. Особливості бухгалтерського обліку бартерних операцій. Загальні поняття про операції з давальницькою сировиною. Бухгалтерський облік давальницьких операцій у виконавця-резидента. Форми іноземного інвестування. Відображення в обліку інвестицій в Україну. Відображення в обліку інвестицій з України. Облік операцій з іноземною валютою. Облік придбання та продажу іноземної валюти. Основні форми розрахунків за зовнішньоекономічними операціями та їх відображення в бухгалтерському обліку. Кредитні операції в іноземній валюті та їх відображення в бухгалтерському обліку. Облік операцій з іноземною валютою. Облік придбання та продажу іноземної валюти. Основні форми розрахунків за зовнішньоекономічними операціями та їх відображення в бухгалтерському обліку. Кредитні операції в іноземній валюті та їх відображення операцій в бухгалтерському обліку. Правова основа здійснення іноземних інвестицій в Україну. Бухгалтерський облік внесення іноземної валюти в статутний капітал. Бухгалтерський облік внесення основних засобів іноземним інвестором. Облік</p>	Перевірка розрахункових завдань, індивідуальної роботи, поточний модульний контроль

		міжнародних лізингових операцій. Облік операцій з експорту та імпорту товарів і послуг на умовах договору комісії. Джерело [1; 3; 4; 8; 9; 10; 11; 12]. 2. Практичні завдання щодо обліку операцій з іноземною валютою. 3. Підготовка індивідуальної роботи. 4. Підготовка до поточного модульного контролю	
--	--	---	--

7. Результати навчання

1	Знання і розуміння основ і правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності
2	Знання і розуміння загальних засад здійснення операцій з експорту та імпорту товарів, робіт і послуг, зовнішньоекономічних бартерних операцій, операцій з давальницькою сировиною, валютно-фінансових операцій, міжнародних інвестиційних операцій
3	Уміння відображувати в обліку, читати та інтерпретувати первинні, аналітичні та синтетичні документи з операції з експорту та імпорту товарів, робіт і послуг, зовнішньоекономічних бартерних операцій, операцій з давальницькою сировиною, валютно-фінансових операцій, міжнародних інвестиційних операцій

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	100
30	40	30	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

Електронний конспект лекцій, методичні вказівки з вивчення дисципліни, комплекти індивідуальних завдань, навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях /Т.Войтенко, Н.Курган. – Вид. 4-те, перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2013. – 448 с.
2. Декрет КМУ «Про систему валютного регулювання і валютного контролю» від 19.02.93 р. № 15-93, із змінами і доповненнями. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
3. Ємельяненко Т. Довідник ЗЕДівця/Т.Ємельяненко, Н.Курган, А.Кислий. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2012. 512 с.
4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. №959-ХІІ із змінами та доповненнями, станом на 21.05.2012- Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
5. Закон України «Про фінансовий лізинг» від 16.12.97 р. № 723/97-ВР, із змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
6. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29.06.2004 р. № 1906 – ІV. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
7. Закон України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності» від 23.12.98р. №351-ХІV, зі змінами та доповненнями. – <http://www.liga.net/>.
8. Інструкція «Про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій», затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291, із змінами та доповненнями – <http://www.liga.net/>.
9. Інструкція про порядок відкриття та використання рахунків в національній та іноземній валюті, затверджена постановою Правління НБУ від 12.11.2003 р. № 492. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
10. Класифікатор іноземних валют і банківських металів, затверджений постановою Правління НБУ від 04.02.98 р. № 34 із змінами і доповненнями. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
11. Митний кодекс України від від 13.03.2012 № 4495-VI, із змінами та доповненнями. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
12. Облік міжнародних операцій: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів /Т.В.Кожухова, І.А.Карабаза, Я.О.Ізмайлов, Л.І.Леженко; Міністерство освіти і науки України. – Кривий Ріг, 2014. – 236 с.
13. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-17 зі змінами і доповненнями. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99р. № 290, із змінами і доповненнями. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 “Вплив змін валютних курсів”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193, із змінами і доповненнями. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних

курсів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193, із змінами і доповненнями. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

17. Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою, затверджені Постановою Правління НБУ від 10.08.2005 № 281, із змінами і доповненнями. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 № 181, із змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

19. Постанова КМУ «Про затвердження переліку товарів, ввезення яких на митну територію України та/або переміщення територією України прохідним та внутрішнім транзитом здійснюється за умови обов'язкового надання митним органам забезпечення сплати митних платежів» від 21.05.2012 р. № 461. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

20. Постанова НБУ «Про затвердження Правил використання готівкової іноземної валюти на території України та внесення змін до деяких нормативно-правових актів НБУ» від 30.05.2007 р. № 200. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

21. Постанова Правління Національного банку України від 16 листопада 2012 року № 475 «Про зміну строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів і запровадження обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті». - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

22. Постанова Правління Національного банку України від 16 листопада 2012 року № 479 «Про встановлення розміру обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті». - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

23. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV, із змінами та доповненнями. - Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

Допоміжна

1. Бухгалтерський облік в Україні: від теорії до практики/ [за ред. А.М.Коваленко]. – Дніпропетровськ: ВКК «Баланс-Клуб», 2006.- 1024 с.

2. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський і податковий облік у подробицях/ Т.Войтенко. - Х.: Фактор, 2007. – 400 с.

3. Кадуріна Л.О. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навч. посібник/ Л.О.Кадуріна, М.С.Стрельнікова. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 606 с.

4. Кожухова Т.В. Особливості бухгалтерського обліку експортних операцій при розбіжності валюти платежу й валюти ціни контракту/Т.В.Кожухова// Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ: Збірник наукових праць. Випуск 2(18). – Кривий Ріг, 2009. – С.91-95.

5. Кожухова Т.В. Облік часткових оплат і поставок при здійсненні операцій з експорту/ Т.В.Кожухова //ЕкономікаКрыма: науч.-практ. журн. - Симферополь : ТНУ им. В.И.Вернадского, 2010. – Вип. 3 (32). – С.244 – 248.

6. Кожухова Т.В. Застосування нульової ставки податку на додану вартість до операцій з експорту на умовах поставки EXW/ Т.В.Кожухова // Економічний

простір: зб. наук. праць. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2010. – Вип. 37. – С.22-27.

7. Кожухова Т.В. Особливості визнання витрат при операціях з імпорту товарів у податковому обліку /Т.В.Кожухова//Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. – Київ : Науково-дослідний економічний інститут, 2011. - Вип.10(125). – С.35-38.

8. Кожухова Т.В. Особливості бухгалтерського обліку операцій з експорту за договорами комісії/Т.В.Кожухова// Економічний простір: зб. наук. праць. – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2011. – Вип. 48 (2). – С.206-211.

9. Кузьмінський Ю.А. Економічна сутність операцій з експорту та імпорту товарів і їх вплив на організацію обліку/Ю.А.Кузьмінський// Вісник Східноукраїнського національного університету ім.В.Даля.- Луганськ: СНУ, 2002. - Вип. 2(48). – С. 68-72.

10. Новіков С. ЗЕД: облік за Податковим кодексом. – Х.: Фактор, 2011. – 272 с.

11. Облік міжнародних операцій: підручник /[Ю.А.Кузьмінській, В.Г.Козак, Л.І.Лук'яненко,О.В.Небильцова]; за заг. ред.проф. Ю.А.Кузьмінського. - К.: КНЕУ, 2006.-336 с.

12. Сук Л.К. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності: навч.посіб. для дистанційного навчання / Л.К.Сук, П.Л.Сук. - К.: Університет «Україна», 2006. - 273 с.

13. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: Підручник. – 7-ме вид. допов. і перероб. – К.: Алерта, 2016. – 928 с.

14. Ткаченко Н. М. Оновлений план рахунків бухгалтерського обліку. Навчально-практичний посібник. – 2-ге вид. – К. : Алерта, 2017. – 192 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Національного банку України //www.bank.gov.ua.
2. Сайт Кабінету міністрів України //www.kmu.gov.ua.
3. Сайт законодавства України // www.zakon.rada.gov.ua.
4. Сайт Державної служби статистики України //www.ukrstat.gov.ua.
5. Сайт Державної податкової служби України //www.sts.gov.ua.
6. Сайт Міністерства фінансів України //www.minfin.gov.ua.
7. Сайт Міністерства економіки України //www.me.gov.ua.
8. Сайт Державної митної служби України //www.customs.gov.ua.
9. Діловий портал <http://liga.net>.